

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Krakowie**

Kraków, dnia   kwietnia 2011 r.

**Pani Dorota Zaleśna
Dyrektor Szkoły Podstawowej Nr 8
w Tarnowie**

**ul. Bitwy pod Studziankami 5
33-100 Tarnów**

P/10/190
LKR-4101-23-04/2010/2011

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 roku o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.), zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie przeprowadziła w Szkole Podstawowej Nr 8 w Tarnowie, zwanej dalej „Szkolą”, kontrolę w zakresie zapobiegania nadwadze i otyłości u dzieci i młodzieży szkolnej w latach 2009 - 2010 i w I kwartale 2011 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole podpisanym przez Panią Dyrektora w dniu 11 marca 2011 r. Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Pani niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie skontrolowaną działalność - mimo stwierdzonych nieprawidłowości.

Formułując ocenę pozytywną NIK uwzględniła w szczególności fakt, że w planach Szkoły, programach wychowawczych i programach profilaktyki na lata szkolne od 2008/2009 do 2010/2011 r. uwzględniono promowanie zdrowej żywności oraz zdrowego stylu życia. Realizacja zadań w zakresie prawidłowego odżywiania oraz znaczenia ruchu dla zdrowia były przedmiotem działań Rady Pedagogicznej. Pielęgniarki szkolne miały możliwość

prowadzenia systematycznych badań przesiewowych m.in. w zakresie nadwagi i otyłości uczniów.

Ponadto:

1. W okresie objętym kontrolą, w procesie dydaktyczno - wychowawczym Szkoła uwzględniała zadania prozdrowotne określone w Programie wychowawczym i Programie profilaktyki. Wśród celów Programu wychowawczego na lata 2009 – 2011 zapisano m.in. dbałość o higienę, zdrowie i rozwój fizyczny, a wśród zadań w tym zakresie wymieniono promowanie zdrowej żywności poprzez zachęcanie uczniów do udziału w organizowanych akcjach „Mleko w szkole” i „Owoce w szkole” oraz do zajęć rekreacyjno – sportowych. Szkolny Program Profilaktyki - Priorytety na lata 2009 – 2011 zawiera promowanie zdrowego stylu życia pod hasłem „W zdrowym ciele zdrowy duch” poprzez: podniesienie poziomu wiedzy dotyczącej zdrowego odżywiania i higieny osobistej, zajęcia dotyczące właściwego odżywiania na lekcjach biologii, wychowania do życia w rodzinie, godzinie wychowawczej, oraz poprzez propagowanie zajęć sportowo - rekreacyjnych, w tym turystyki pieszej. Zadania związane z promowaniem zdrowego stylu życia zawierały też plany pracy świetlicy szkolnej obejmujące: pogadanki i prelekcje dotyczące racjonalnego żywienia, aktywnego wypoczynku, organizowanie zabaw i gier rekreacyjno – ruchowych, rozróżnianie produktów zdrowych, szkodliwych lub mało wartościowych, jak również plany pracy nauczycieli wychowawców, obejmujące udział w akcjach „Pij mleko” i „Owoce w szkole” poprzez promowanie racjonalnego odżywiania oraz informowanie o szkodliwości spożywania nadmiernej ilości słodczy.
2. Na uwagę zasługuje fakt realizowania przez Szkołę większości zasad prawidłowego żywienia dzieci i młodzieży szkolnej, zawartych w tzw. „Karcie żywienia i aktywności .fizycznej dzieci i młodzieży”, omawianie ich na niektórych zajęciach lekcyjnych, oraz przedstawienie w formie graficznej i tekstowej na jednej z tablic tematycznych - na korytarzu szkolnym. Ponadto w Szkole zadbano o poznawanie „*piramidy żywienia*”, promowanie aktywności fizycznej, a konkursy na właściwie przygotowane jadłospisy były m.in. elementami realizowanego w roku szkolnym 2009/2010 projektu „Smak zdrowia”, w którym uczestniczyło 80 uczniów z klas 1. W spotkaniu integracyjnym rodziców i uczniów „Igrzyska zdrowia” - 29 maja 2009 r. ok. 50 dzieci reprezentujących klasy 4-6 wzięło udział w meczu piłki nożnej rodzice - uczniowie oraz w rodzinnym torze przeszkód.

3. Na pozytywną ocenę zasługuje liczny udział uczniów w imprezach i zawodach sportowych organizowanych w Szkole (sale do ćwiczeń i boiska szkolne) i poza szkołą (hala sportowa, basen, lodowisko). W czerwcu 2009 r. oraz w czerwcu 2010 r. około 240 uczniów klas 4-6 wzięło udział w zawodach sportowych, w ramach zorganizowanych wówczas „Turniejów Miast i Gmin”. Prawie 520 uczniów ze wszystkich klas uczestniczyło w turniejach zespołowych gier sportowych, które 1 czerwca 2009 r. i 1 czerwca 2010 r. odbywały się w hali sportowej w ramach festynu „Dzień Dziecka na sportowo”, w tym 110 - 120 uczniów kl.1-3 – w „zawodach sportowych na wesoło”. W turniejach piłki nożnej, siatkówki, koszykówki i unihokeja w hali sportowej w dniu 3 listopada 2008 r. wzięło udział 80 uczniów klas 4-6, a w siedmiu turniejach - od 23 listopada 2009 r. do 14 czerwca 2010 r. – uczestniczyło 240 uczniów klas 4-6. W ramach półkolonii „Lato w mieście” w lipcu 2009 r. i w sierpniu 2010 r. po 120 dzieci z klas 1 – 6 uczestniczyło w zawodach sportowych oraz w grach i zabawach ruchowych na boiskach szkolnych, w hali sportowej oraz w stadninie koni w Klikowej.
4. Dyrekcja Szkoły nie współdziałała z higienistkami szkolnymi w sprawie objęcia specjalistyczną opieką uczniów, zagrożonych nadwagą i otyłością, choć art. 39 ust.1 pkt 3 ustawy z 7 września 1991 o systemie oświaty (Dz. U z 2004 r. Nr 256, poz.2572 ze zm.) stanowi, że: *„Dyrektor Szkoły sprawuje opiekę nad uczniami oraz stwarza warunki harmonijnego rozwoju psychofizycznego poprzez aktywne działania prozdrowotne”*. O braku aktywnego współdziałania świadczy m.in. fakt nieegzekwowania od higienistek szkolnych sprawozdań lub informacji zawierających dane o skali zjawiska w zakresie nadwagi i otyłości uczniów oraz o podjętych środkach zaradczych w formie objęcia takich uczniów opieką specjalistów. Na konieczność współdziałania higienistek z dyrektorem szkoły i radą pedagogiczną wskazuje także § 6 pkt 5 i 6 rozporządzenia Ministra Zdrowia z 28 sierpnia 2009 r. w sprawie organizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad dziećmi i młodzieżą (Dz. U. Nr 139, poz. 1133).
5. Uwagi NIK dotyczą także nieujmowania zadań profilaktyki nadwagi i otyłości uczniów w programach wychowawczych i profilaktycznych Szkoły, oraz braku prewencji w przeciwdziałaniu nadwadze i otyłości uczniów poprzez określenie w umowie z najemcą kiosku spożywczego, warunków sprzedaży artykułów spożywczych dla uczniów Szkoły. W trakcie oględzin tego kiosku stwierdzono

sprzedaż dla uczniów m.in. batonów i cukierków w czekoladzie. Na potrzebę podjęcia działań profilaktycznych wskazuje fakt, że w ciągu dwóch lat szkolnych ponad dwukrotnie zwiększyła się liczba uczniów, u których ujawniono nadwagę i otyłość, z 26 uczniów w roku szkolnym 2008/2009 do 56 uczniów w roku 2009/2010. Wskazują na to również wyniki ankiety wśród nauczycieli. Aż 80% ankietowanych dostrzegło problem nadwagi i otyłości uczniów, 84 % ankietowanych nie miało doświadczenia we współpracy z pracownikiem służby zdrowia w rozwiązywaniu problemów dzieci z nadwagą i otyłością, a 79 % nauczycieli podjęłoby doskonalenie w tym zakresie.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie wnosi o:

1. Uwzględnienie w Programie wychowawczym i Programie profilaktyki Szkoły zadań w zakresie profilaktyki nadwagi i otyłości.
2. Podjęcie skutecznej współpracy z higienistkami szkolnymi w przeciwdziałaniu nadwadze i otyłości uczniów oraz zapewnianiu pomocy uczniom dotkniętym tym problemem.
3. Rozważenie zasad dalszej współpracy z najemcą kiosku spożywczego, w aspekcie uwzględnienia w umowie warunków sprzedaży uczniom takich produktów spożywczych, które nie będą stanowić zagrożenia dla ich zdrowia i prawidłowego rozwoju.
4. Umożliwienie uczestniczenia nauczycieli w szkoleniach poświęconych problemom walki z nadwagą i otyłością wśród uczniów.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Panią Dyrektor, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag, ocen i wykonania wniosków, oraz o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art.61 ust.1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Pani Dyrektor prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Krakowie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie wniosków, ocen i uwag zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o których mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.